

A panelpatkány

Ha megrendezné valaki az állatok szépségversenyét, kicsi az esély rá, hogy a patkány egyetlen szavazatot is kapna. Hiába mondja akárki, az is Isten teremtménye, sokan kontráznák: olyan rusnya féreg, csak az ördög hozhatta az emberiség nyakára. Irtják, vágják mint a répát, de ettől is csak szaporodik.

Van az eleven patkánynál rusnyább is: a döglött. Ilyenekkel élünk most társbérletben. Van annak már tíz esztendeje, vagy talán több is, hogy naponta autógázban ébredtünk, és abban is nyugodtunk el. Nem kellett hozzá nagy ész, rájöttünk, a földszinti garázsokból jön a fürtelem. Beindítja valaki a motort, vagy beáll vele, a füst meg jön minden átjáróból. A csövek mellett akkora lukak tátongnak, kisebb gyerek át-mászhatna rajtuk. Hónapokon át tartó hadakozás árán sikerült el-érnünk, hogy fogott valaki egy vödör habarcsot, hozott hozzá tégladarabokat, és elzárta a járatokat.

Visszább is mehetnék. Amikor először írtam a panelépítkezésekről, ajánlottam, ne gumit húzzanak a csatlakozó fölületek közé, mert átjárja a huzat a lakásokat, fogjanak inkább mindjárt a panel beállítása után egy vödör habarcsot, és csapkodják be vele kívül is, belül is. A válasz pofonegyszerű volt: mit értesz te ehhez? Azóta sziklamászók gyakorlatoznak a szegedi panelházakon, és vakolgatják a hézagokat.

A lakók meg fizetik. Amikor a füstök miatti tömítésért hadakoztunk, ajánlottuk, minden csőnek minden átjárátát tömködjük be. Jól jön az svábbogarak grasszálda ellen is, és a patkányok korzódása is megszűnne. Erre is az volt a válasz: mit értesz te ehhez?

Patkánytudósok kellenének ide, hogy megmondják, mitől szaporodtak el mostanában megint a rusnyaságukban verhetetlen együttélőink, de hirtelen annyi lett belőlük, babakocsiban is azok hálnak. Mi mást tehettek volna ellenük a gyermekeik egészségéért bármit elkövetők, fogtak egy marék patkánymérget a beetetéshez. Átokkal is megtoldották a műveletet. Hogy az hatott-e jobban, vagy a mérég, nem tudni, de néhány nap múlva borzalmas bűdösség áradt minden nyílásból.

Patkányvadász sejtek szerveződtek, több hullámban kerestük az utolsó percekben elbújt szerencsétlen állatokat, de nem találtuk. Elméletek is születtek ezerszámra. Van, aki azt mondja, a meleg vi-zes akna lett a temetőjük, onnan jön föl a szag. Én meg azt mon-dom, közelebb vagyunk hozzájuk, itt alusszák örök álmukat a lép-csök alatt. Hozzáférhetetlenül.

Látszólag be vagyunk kerítve, önmagunk csapdájába estünk. Amikor él, akkor is kört terjeszt, amikor meg erjed, senki se tudja, mit lélegzik be az egész lépcsőház.

Megint előálltam bárgyú ajánlatommal. Fogni kéne egy vödör ha-barcsot, és tégladarabokkal eltömni minden átjárót. Az ajtóhasítékon is átmászik, láthattuk eleven korukban, tehát jól oda kéne fi-gyelni a munkára. Mondani mondhatom, hiszen végre szólássza-badság van, de a feleletre is ugyanaz áll. Mit értesz te ehhez?

Teljes primitívséggel mondom, csak szenvedem. De azt na-gyon. És nem tudom, mit szólna hozzá, aki egészségünk órául ren-deltetett.

HORVÁTH DEZSÓ

A modern biológiával ismerkednek

Élettudományi tábor középiskolásoknak

Egyedi lehetőséget kapott 25 középiskolás arra, hogy bepil-lanthasson a saját jövődjébe.

Amolyan tudóselőképzőnek is nevezhetnénk azt a különleges, egyedi, csak Szegeden megvaló-sítható nyári tábort, amelyet köz-épiskolásoknak szerveztek meg. A molekuláris biológiai ku-tatások nemzetközi rangú, leg-nagyobb hazai intézménye, a Szegedi Biológiai Központ (SZBK) és a Szegedi Tudomány-egyetem (SZTE) fogott össze és az ország minden részéből, vala-mint Erdélyből összesen 25 diák számára tették lehetővé, hogy az első középiskolás élettudományi táborba Szegedre jöjjenek.

A július elején nyílt és e hét pénteken záró táborban a diákok részint előadásokat hallgatnak az élettudományok, különösen pedig a molekuláris biológia ku-tatóitól, délutánoként pedig „élőben” figyelhetik meg a mo-dern biológiai kísérleteket az SZBK laboratóriumai-ban. Képet kaphatnak így arról, hol tart az életünket talán leginkább befo-lyásoló, igen gyorsan fejlődő tu-

dományág, a korszerű biológia, meg arról is, hogy mit jelent ku-tatónak lenni, tudományos mű-helyekben dolgozni. A szervezők nem titkolt célja: elősegíteni, hogy minél több rátermett és te-hetséges diák válassza ezt az életpályát – méghozzá úgy, hogy idejében tudja is, mi az, amit vá-laszt – és jöjjön Szegedre biológi-át tanulni. A középiskolásokat a szaktanáraik ajánlották a tábor-ba.

Az ötletgazda tudós: Vigh László, az SZBK Biokémiai Intézeté-nek igazgatója azt mondja, ez-után minden évben szeretnének hasonló táborokat szervezni. A fiatal kutatók támogatására is hi-vatott Straub Alapítvány kurató-riumi elnökeként elérte, hogy némi anyagi alapítványi támoga-tással valósuljon meg a tábor, eb-ből fedezik a diákok étkezését. Az egyetem ingyen bocsátott rendelkezésre kollégiumi helye-ket, az SZBK neves tudósai – köztük Dudits Dénes, Venetia-ner Pál, Raskó István – és az egyetemi oktatók pedig ingyene-sen vállalták az előadásokat.

S. E.

Csemeték Bugacra

Bugaci gyermektábort szervez a Kiss Ferenc Csongrád Megyei Természetvédelmi Egyesület (Csemete). A 10–14 éves gyere-kek augusztus 12–18-áig a Kis-kunsági Nemzeti Parkhoz tarto-zó Bugac állat- és növényvilágá-nak szépségeivel, a múzeumok

kincseivel, a helyi népművészek műhelyeivel, a magyar kultúra gyökereivel ismerkedhetnek meg.

A részvétel feltételeiről érdeklődők a Csemete 424-392-es te-lefonszámán kaphatnak bővebb fölvilágosítást.

Kevesebb helyen lehet valutát váltani

Többben lehúzzák a rolót

Az, hogy a valutaváltás szabá-lyozása mennyiben segíti a pénzmosás elleni küzdelmet, egyelőre nem tudni, az viszont bizonyos: jó néhány cég nem tud eleget tenni az új köve-telményeknek, így bezárja a bol-tot.

Az idén januártól életbe lépett, pénzmosás elleni intézkedések részeként egy kormányrendelet gyökeresen megváltoztatta a va-lutaváltás gyakorlatát. A rende-let nem titkolt célja, hogy né-hány új szabály segítségével vilá-gosodjék a szürkébe-feketébe hajló, nagy üzletet jelentő valu-tázás.

A pénzváltó cégeknek hat hó-napjuk volt az átállásra, határidő július elsején lejárt. E hónap ele-jétől a pénzváltók csak valame-lyik bank égisze alatt, annak szerződött ügynökeként dolgoz-hatnak. Az országban csaknem 600, több ezer váltóhelyet mű-ködtető vállalkozás működik. A legtöbb ilyen profilú cég a fővá-rospan, a Balaton környékén és a határ menti nagyvárosokban ta-lálható.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZÁF) adatai szerint a három híján hatszáz cégből 244 kért engedélyt. Jelen-leg 200 társaság kapott új joga-sítványt, 50 cég megszűnteti e tevékenységét, 5 vállalkozás ké-relmét pedig elutasította a fel-ügyelet. Miután jelenleg csak né-hány, folyamatban lévő ügyet ke-zelnek, úgy tűnik, országszerte úgy háromszáz vállalkozás egy-szerűen „eltűnhet” a hatóságok látóköréből. Lehetséges, hogy

A valutabeváltó piacon csak az erősek maradnak talpon.

Fotó: Karnok Csaba

ezek a cégek nem vették észre a változást, ám kissé rosszabb in-dulatú feltételezés szerint az is előfordulhat, hogy a többben áll-nak majd át a pénzváltás „sötét oldalára”.

Akik megszerezték az enge-délyt, összesen nyolc pénzinté-zettel – a Kereskedelmi és Hitel-bankkal, a Raiffeisennel, a Ma-gyar Külkereskedelmi Bankkal, az Inter Európa Bankkal, az Ers-kevel, a Volksbankkal, a Posta-bankkal valamint a Rajka és Vi-déke Takarékszövetkezettel – köthettek ügynöki szerződést.

Ennyien osztoznak a tavaly csak-nem 700 milliárd forintos forgal-mú piacon. Az OTP egyelőre nem köt ügynöki szerződéseket, ügyfelei ellátására elegendőnek ítéli a saját valuta- és bankfiók-hálózatát, míg a CIB megelé-gszik azzal, hogy kizárólag saját ügyfeleit szolgálja ki magas szín-vonalon.

Csongrád megyében jelenleg négy helyi cégnek van engedélye, a PSZÁF adatai szerint Szegeden az idegenforgalmi területen is-mert és elismert Morton's, a Tri-vium Kft. és a Helios Kft., míg Szentesen az IBUSZ franchise partnereként működő Orsolya Tourist válthat jogszerűen valu-tát. Ez persze nem azt jelenti, hogy a megyében pusztán ennyi helyen lehet pénz váltani, hiszen a több, mint száz bankfiók, vagy a nem megyei vállalkozások által – általában a határ mentén és a bevásárlóközpontokban – üze-meltetett váltóhelyek mindegyi-ke segít, ha idegen fizetőeszköze-re van szükség.

A szigorítás a kis cégek mellett

a váltást csak kiegészítő szolgál-tatásként végző szállodákat érin-ti kellemetlenül. Németh István, a Royal Hotel igazgatója szerint nem szerencsés a szállodai és az utcai valutaváltást együtt emle-getni, jobb lett volna, ha a szállo-dák számára speciális feltétele-ket szabnak a törvényalkotók. A Royalban már nem lehet valutát kapni, a vezetőség úgy döntött, nem vállalja a kötelező, milliós nagyságrendű beruházást. A For-rás Hotelben szintén ezen krité-riumok teljesíthetetlensége mi-att mondtak le a pénzváltásról, s bár természetesen, hogy a vendég valutában rendezi a számláját, váltani – immár engedély híján – nem tud. A Hotel Novotel Sze-ged meg kívánja őrizni e szolgál-tatását, ám az engedélyeztetés je-lenleg még tart. Kunz Péter szál-lodaigazgató elmondta, a hivata-los jóváhagyás megszerzéséig egyelőre nem váltanak valutát, s azután is kizárólag saját vendé-geik élvezhetik majd e kényel-met.

O. K. K.

KI VÁLTHAT VALUTÁT?

Július elsejétől csak az válthat valutát, aki bankkal szerződött ügy-nök, s a bank logóját feltünteti a váltóhelyen. A tevékenység PSZÁF-engedélyhez kötött, a felügyeletnek ellenőrzési jogköre van. Előírás az államilag elismert bizonyítvány, a valutapénztáro-si-és vámműgyintézői tanfolyam, valamint legalább egy alapfokú nyelvvizsga. A pénzváltásra elkülönített üzlethelyiség kell, angol és német nyelvű tájékoztatókkal, s legalább egy telefon-fővonallal. A pénz tárolásra páncélszekrény, széf, szükséges, s a helyiségben zajló folyamatokat kamerával kell rögzíteni.

Frank Yvette szegedi fotográfus nemzetközi sikere

Fotók, szárnyak nélkül

Frank Yvette sikeresen túl van az első külföldi megmérettetésén.

Fotó: Miskolczi Róbert

Jelentős nemzetközi sikert ért el a közelmúltban Frank Yvette, szegedi fotós: a X. Újvidéki Szín-házi Játékokon a Szárnyak nélkül című fény-képkollekciójával 18 ország fotográfusainak ve-télkedésében arany- és bronzplakettet nyert.

A tánc, a mozgáskultúra foglalkoztatja jó néhány éve Frank Yvette szegedi szabadúszó fotográfust. A fiatal hölgy rendszeresen látogatja a teátrumokat, különösképpen pedig azokat az előadásokat, amelyeken valamilyen táncos produkciót mutat-nak be.

Idén tavasszal benevezett egy jugoszláviai rangos rendezvényre, a Színház a fotóművészetben el-nevezésű triennáléra, amelyet a X. Újvidéki Szín-házi Játékok kapcsán tartottak a Vajdaság fővárosában. Tízennyolc ország fotóművészei vettek részt a té-mával kapcsolatos alkotásaikkal, s a nemzetközi zsűri döntése alapján Frank Yvette Szárnyak nélkül című, 3 fotóból álló kollekciójáért aranyplakettet kapott. Ugyanakkor a FIAP (Fotóművészek Nem-zetközi Szövetsége) is jutalmazta a legjobb fotográ-fiákat, s ezen a fiatal fotós bronzplakettet vehetett át.

Az alkotó egyébként a díjátadáson nem vehetett részt, a plakettek a Magyar Köztársaság belgrádi nagykövetségének közreműködésével jutottak el hozzá.

Frank Yvette a sikert nagy csodának nevezte, azt mondta, nem akart hinni a szemének, amikor meglátta az eredményről szóló híradást.

Alig érkezett meg az újvidéki sikerről szóló hír, a szegedi fotósnak újabb levelet hozott a posta. Ezút-tal arról tájékoztatják, hogy a Magyar Táncművé-szek Szövetsége és az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet által kiírt Mozgásban 2002 cí-mű fotópályázaton Frank Yvette hasonló témájú fotókollekciójával II. díjat nyert Győrben.

K. F.

Barack

Sovány, kék trikós kisfiú álldogál a zöldes stand közelében. Tágra nyílt szemmel bámulja a kira-kott sárgabarackhalmokat. Nagyot nyel, majd körül-néz. Hatéves forma, mezt-láb toporog, nadrágját biz-tosan nagyobb testvérétől örökölte. Nézi a barackot erősen, szuggerdálva, és köz-ben harapdálja a szája szé-lét. Körben tülekszenek a felnőttek: vásárolnak és fi-zetnek, hol egy dinnyével, hol egy szatyornyi almával megy el valaki.

A kisfiú pedig csak áll a tűző napon. Külsején is lát-szik: családját nem érintte meg a gazdasági pezsgés. Most zsebébe nyúl, majd markában megcsillan egy apró fémpénz, aztán még egy. Összesen van vagy négy forintja, bizony az semmire sem elég. Szomo-rúan teszi vissza, hallható-an sóhajt, majd szomorúan elindul. Két lépésnyit jut, amikor egy asszonyiség nyújtja felé a kezét. A fiúcs-ka megtorpan, majd han-gos köszönőmmel fogadja el a felé nyújtott két szem barackot. A harmadikat a buksijára kapja, de az már nem nagyon érdekli. Mint a legédesebb cukrot, úgy tö-mi a szájába a gyümölcsöt, és boldogan továbbáll. Megszánták.

B. K. A.